

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

*Кафедра загальної
медичної психології
45 років*

45 років
із заснування кафедри
загальної і медичної психології
Національного
медичного університету
імені О.О.Богомольця

Передмова

У 2022 році виповнюється 45 років із заснування
кафедри загальної і медичної психології
Національного медичного університету імені О.О.Богомольця.

У представленому ювілейному виданні відображені етапи розвитку кафедри.

Історія та сьогодення кафедри – це навчальна, методична, наукова та видавнича діяльність, міжнародне співробітництво, додипломна та післядипломна підготовка медичних кадрів, це клінічні бази кафедри та можливості психодіагностичної, психотерапевтичної та психореабілітаційної роботи. Це пріоритетні напрямки комплексного розвитку психологічної науки, проведення фундаментальних і прикладних досліджень в галузі вищої медичної освіти, підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації в галузі психології та медичної психології.

Історія кафедри почалася ще у минулому столітті, коли з кінця 60-х років почала активно створюватись і розвиватись система післядипломної освіти і власне система підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу вищих медичних навчальних закладів.

Для забезпечення психолого-педагогічної підготовки викладачів вищих медичних навчальних закладів в Київському медичному інституті імені акад. О.О.Богомольця спочатку створюється курс, а в 1977 році кафедра педагогіки та педагогічної психології, яку очолив доцент Черпінський М. В.

Це був цікавий період побудови системи професійного розвитку. Саме вона створила умови, в яких викладачі вищих медичних навчальних закладів, навчаючись на всіх факультетах підвищення кваліфікації, мали можливість розширювати науковий та педагогічний досвід у відомих навчальних закладах, серед яких Київський медичний інститут посідав особливе місце. Співробітники кафедри вивчали особливості педагогічного процесу у вищих медичних навчальних закладах, постійно брали участь у проведенні педагогічної практики слухачів ФПК на профільних кафедрах. Все це відкрило

реальні можливості впровадження в педагогічну практику вищих медичних навчальних закладів всього арсеналу науково-практичного, методичного досвіду, який визнавався на той час ефективним у сфері медичної освіти, та на роки визначило вектор наукової роботи кафедри.

З початку 90-х років програми психолого-педагогічної підготовки слухачів ФПК все більше збагачуються психологічною тематикою. З'ясувалося, що професорсько-викладацький склад вищих медичних навчальних закладів виявляє виключну зацікавленість та чутливість щодо психологічних проблем, особливо тих, що мають проєкцію в їх педагогічну та медичну практику.

Закономірним наслідком наукового інтересу до цієї проблеми стало те, що за ініціативою представників клінічних кафедр, особливо терапевтичного та педіатричного профілю, було розпочато проведення спільних наукових медико-психологічних досліджень, спрямованих на діагностику фізичного стану людини у поєднанні з її психологічними особливостями. Дослідження взаємозв'язків, взаємообумовленостей та кореляцій між психічним та фізичним станами стало новим перспективним напрямком, що активно розвивається в межах інтегративної медицини. Зростає кількість дисертаційних робіт, що виконуються в цьому контексті, кількість наукових публікацій, конференцій, присвячених цій проблемі, крім того, зростає запит на засоби психологічної діагностики в контексті медичних проблем. І ця тенденція була знаковою.

У 1993 році кафедру очолив професор Максименко С. Д., заслужений діяч науки і техніки, дійсний член НАПН України, доктор психологічних наук, професор. А вже з 1994 році почалася систематизована психологічна підготовка студентів. У 1999 році під керівництвом завідувача кафедри С.Д.Максименка співробітники кафедри видали перший навчальний посібник з основ психології та педагогіки для студентів вищих медичних навчальних закладів. Співробітники кафедри зробили значний внесок у розвиток методик викладання психолого-педагогічних дисциплін на додипломному та післядипломному рівнях.

Передмова

У 2001 році за ініціативи професора С.Д.Максименка та тривалої, ретельної роботи кафедри відбулася визначна подія – відкриття медико-психологічного факультету на базі навчально-наукового комплексу Національного медичного університету імені О.О.Богомольця та Інституту психології імені Г.С.Костюка АПН України. На факультеті розпочалася підготовка фахівців за спеціальністю 225 «Медична психологія» - це був новий етап у професійній підготовці лікаря.

Згодом, на кафедрі була відкрита аспірантура з медичної психології та почало здійснюватися навчання інтернів.

Із запровадженням у Національному медичному університеті імені О.О.Богомольця в 2004 році англійського навчання, кафедра розпочала активну роботу з іноземними студентами англійською мовою, що зумовило розробку цілої концепції нового типу навчання та підготовку відповідного методичного забезпечення.

Втілення засад Болонського процесу вимагало відповідної підготовки викладацького складу кафедри, кропіткої роботи з методичного забезпечення навчального процесу: видання цілого ряду підручників, навчальних посібників, створення нових навчальних програм, відповідних методичних рекомендацій, матеріалів тестового контролю.

Без сумніву, свідченням плідної наукової роботи викладачів кафедри загальної і медичної психології та педагогіки, студентів медико-психологічного факультету та підтримки завідувача кафедри, професора С.Д. Максименка, є започаткування та проведення (з 2001 року) науково-практичної конференції «Психологія в медичній та соціальній практиці», а з 2008 року – міжнародної конференції для студентів та молодих вчених «Актуальні питання медичної психології».

До кола наукових досліджень входили проблеми вивчення генетичної психології та формування особистості, психологічних аспектів мотивації та особливості адаптації студентів вищих медичних навчальних закладів до навчання, сучасних технологій вищої медичної освіти, психологічної готовності майбутнього медика до професійної діяльності, дослідження емоційності в структурі особистості та навчальній діяльності студентів, проблеми «емоційного вигорання» медичних працівників та інші.

Як опорна (з 2003 року) кафедра загальної і медичної психології та педагогіки систематично підтримувала та дотепер підтримує зв'язки з однопрофільними кафедрами вищих медичних навчальних закладів України з метою обміну досвідом, вдосконалення навчального процесу, організації та проведення спільних наукових досліджень, конференцій, написання підручників та ін.

У 2018 році кафедра отримала нову назву - кафедра загальної і медичної психології. Її очолив доктор медичних наук, професор Матяш М.М.

Пріоритетним напрямком роботи кафедри під керівництвом професора М.М. Матяша є ідея психологізації медицини, яка, зокрема, реалізується через розширення викладання психологічних дисциплін на всіх факультетах університету, впровадження практично-орієнтованого підходу у підготовку фахівців та проведення цілого ряду психологічних досліджень з різних актуальних проблем психології.

Великий обсяг навчально-методичної, науково-дослідної, лікувально-діагностичної роботи, яку здійснює професорсько-викладацький склад кафедри зумовлює нові можливості для підготовки сучасного лікаря, сприяє надбанню необхідних практичних навичок, підвищенню ефективності взаємодії науково-освітнього і професійного середовища, впливає на покращення координації наукової, навчально-педагогічної та лікувальної діяльності на медико-психологічному факультеті та в університеті в цілому.

Надзвичайно важливе значення мають зв'язки з іншими клінічними, науково-дослідними установами та організаціями. Підписано угоди про співпрацю з Київською обласною клінічною лікарнею (2018 р.), Центральною поліклінікою міністерства внутрішніх справ України (2018 р.), Комунальним дошкільним навчальним закладом «Центр розвитку дитини «Я+сім'я» (2018 р.), Українським державним медико-соціальним центром ветеранів війни (2018 р.), ТОВ «Експертно-навчальний центр» (2018 р.), Державною Установою «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О.М. Лук'янової НАМН України» (2019 р.), Державним закладом «Госпіталь ветеранів війни Лісова поляна» МОЗ України (2019 р.), Національним інститутом раку (2020 р.), Державною

Передмова

установою «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова Національної академії медичних наук України» (2021 р.).

З 2018 року за ініціативи завідувача кафедри, професора Матяша М.М., започатковано видання міжнародного науково-практичного журналу «Загальна і медична психологія» та проведення щорічних науково-практичних конференцій з міжнародною участю: «Медико-психологічна реабілітація та соціальна адаптація учасників бойових дій: дискурс війни, перемоги, відновлення»; «Ukrainian mental health conference», «Психонкологія».

За останні роки відбулось суттєве зростання науково-педагогічної кваліфікації викладачів кафедри. З метою підвищення науково-педагогічного рівня викладацького складу запроваджуються різноманітні форми безперервного професійного розвитку та підвищення кваліфікації, спеціальні семінари, курси, стажування.

Треба відзначити вагомі результати наукових досліджень, які активно впроваджуються в клінічну практику, зокрема з проблем медико-психологічної реабілітації, психонкології, психолого-педагогічних аспектів професійного розвитку фахівців медичної галузі.

Наразі, завдяки планомірній модернізації галузі, науково-педагогічні співробітники кафедри мають можливість проводити навчальний процес, демонструючи нові технології викладання психолого-педагогічних дисциплін, що безсумнівно наближає нашого випускника до європейської моделі сучасного фахівця в галузі медицини.

Переконані, що вагомі результати діяльності колективу кафедри будуть потужними імпульсами щодо подальшого вдосконалення та реформування медичної науки та освіти, сприятимуть значній психологізації сучасної медицини.

Кафедра загальної і медичної психології медико-психологічного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця за порівняно короткий період стала фактично самостійною і міцною ланкою навчально-виховного процесу. І свій ювілей зустрічає в нелегкий час: час змін, здобутків і сподівань...